

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
Lietuvos skyrius

LIETUVOS GAMTOS FONDAS

Miškų sektoriaus skaidrumo žvalgomojo tyrimo *pristatymas*

2006 m. gegužės 22 d., Vilnius

Tyrimo pristatymas (I)

Tyrimą užsakė - **Lietuvos gamtos fondas**

Tyrimą atliko ir koordinavo:

“Transparency International” Lietuvos skyrius

Verslo atstovų apklausą atliko: **TNS Gallup**

Tyrimo pristatymas (II)

Tyrimą sudarė trys etapai:

1. **Focus grupė** su miško sektoriuje dirbančių įmonių atstovais.

Tikslas – aptarti situaciją ir skaidrumo problemas Lietuvos miškų sektoriuje.

2. **Miško sektoriuje veikiančių įmonių vadovų telefoninė apklausa.**

Tikslas – ištirti korupcijos paplitimą miškų sektoriuje. Viso buvo apklausta 342 respondentai. Apklausa vyko 2006 m. balandžio mėn., ją atliko TNS Gallup.

3. **Focus grupė** su atsakingų valstybės institucijų pareigūnais, urėdijų, asociacijų ir NVO atstovais. Tikslas – aptarti situaciją miškų sektoriuje remiantis verslininkų apklausos rezultatais.

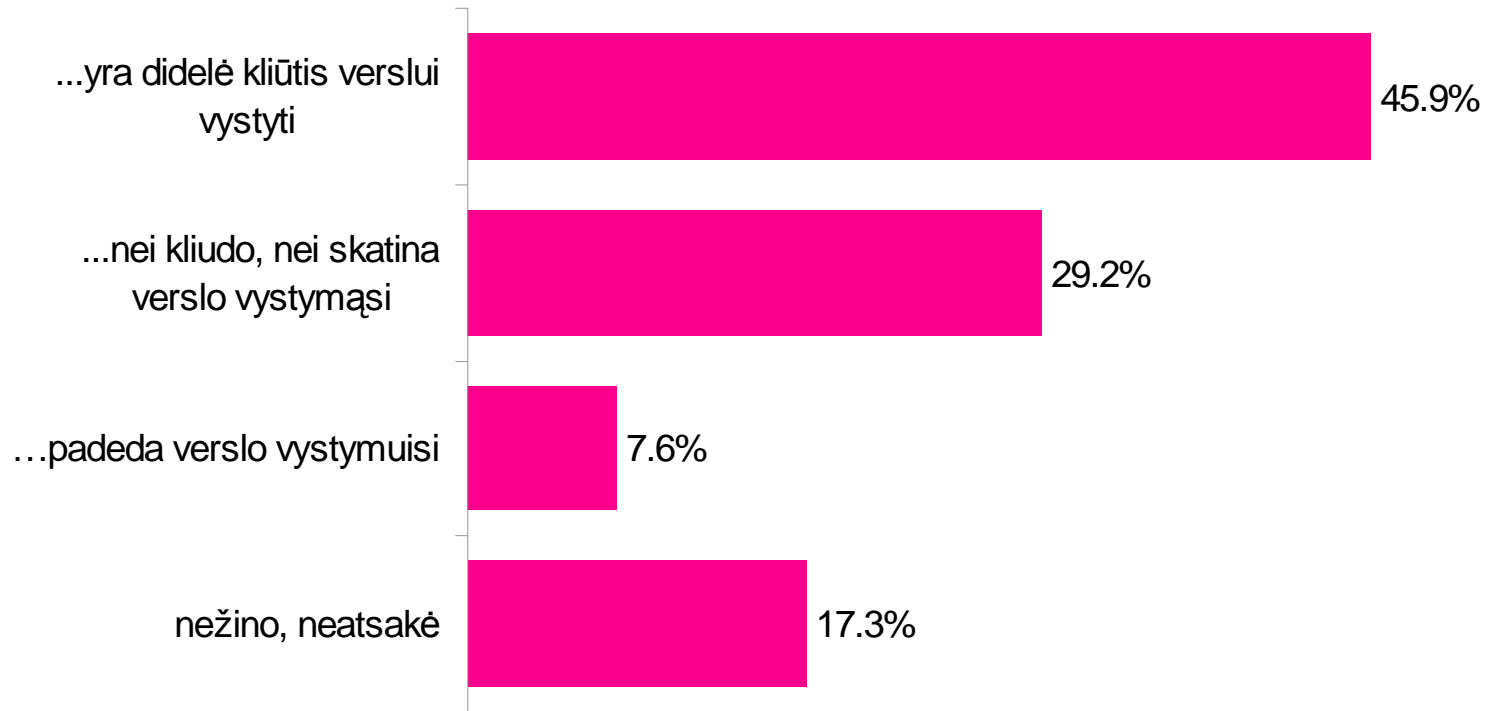
Pristatymo struktūra

- Nuomonė apie korupcijos įtaką verslo vystymuisi Lietuvos miškų sektoriuje
- Kyšio davimo vertinimas ir perspektyvos
- Kyšininkavimo praktika ir patirtis
- Kyšių reikalavimas ir davimas
- Politikų įtakos vertinimas miškų sektoriaus valdymui
- Informacijos šaltiniai
- Neapmokestintos medienos pirkimo paplitimo vertinimas
- Nuomonė apie tam tikrus verslo aspektus įtakojančius verslo vystymąsi miškų sektoriuje
- Institucijų korumpuotumo vertinimas
- Priemonės korupcijos mažinimui
- TILS pasiūlymai

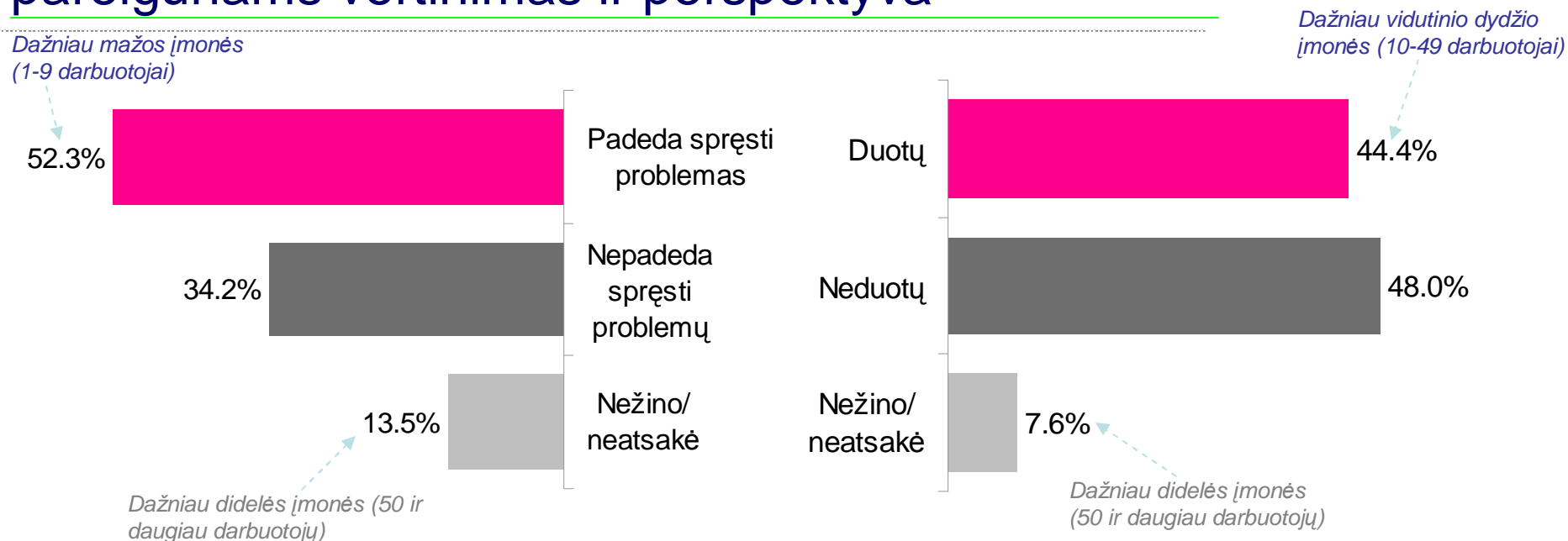
Nuomonė apie korupcijos Lietuvos miškų sektoriuje įtaką verslo vystymuisi

% skaičiuoti nuo visų apklaustųjų (n=342)

Dauguma respondentų (46%) mano, jog korupcija Lietuvos miškų sektoriuje yra didelė kliūtis verslui vystyti. 29% apklaustųjų teigė, jog korupcija nei kliudo, nei skatina verslo vystymąsi ir tik nedidelė dalis (8%) mano, jog korupcija padeda verslo vystymuisi

Kyšio davimo miškų sektorių atstovaujančių institucijų pareigūnams vertinimas ir perspektyva

% skaičiuoti nuo visų apklaustųjų (n=342)

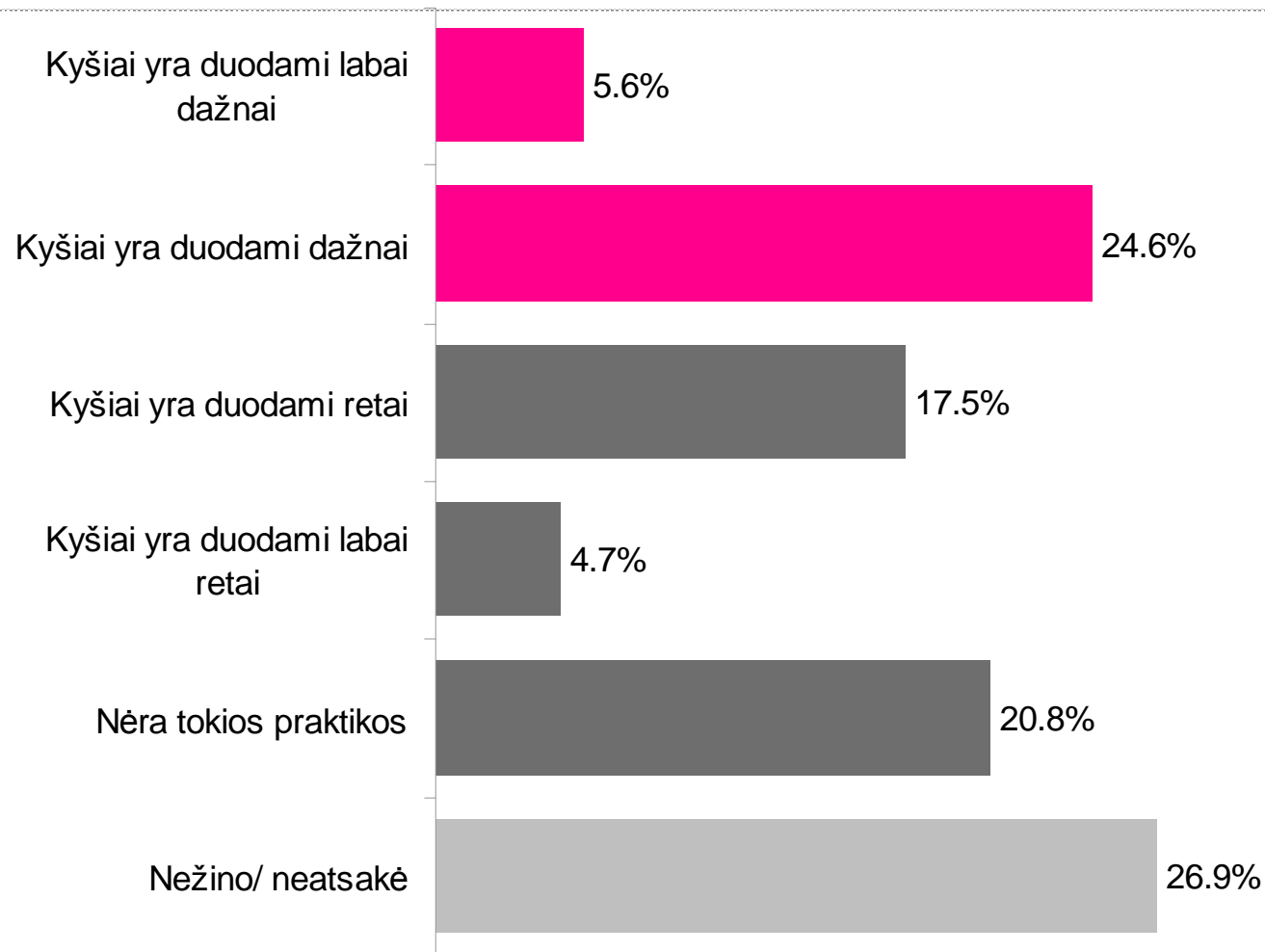
Daugiau nei pusė apklaustųjų (52%) mano, jog kyšio davimas miškų sektorių atstovaujančių institucijų pareigūnams padeda spręsti problemas. Iš jų 61% duotų, o 13% jau yra davę kyšį norėdami išspręsti problemas medienos versle.

Šiek tiek daugiau nei trečdalis respondentų mano, jog kyšio davimas miškų sektorių atstovaujančių institucijų pareigūnams neįtakoja problemų medienos versle sprendimo. Iš jų 28% duotų ir 9% jau yra davę kyšį norėdami išspręsti problemas medienos versle.

Atsakymai apie galimą kyšininkavimo potencialą siekiant išspręsti įmonės problemas medienos versle pasiskirstė į beveik lygias dalis: 44% respondentų teigė esant poreikiui duotų kyšį miškų sektorių atstovaujančių institucijų pareigūnams, 48% - neduotų.

Kyšininkavimo, siekiant įtakoti valdžios sprendimus, paplitimo vertinimas tarp miškų sektoriaus verslininkų

% skaičiuoti nuo visų apklaustųjų (n=342)

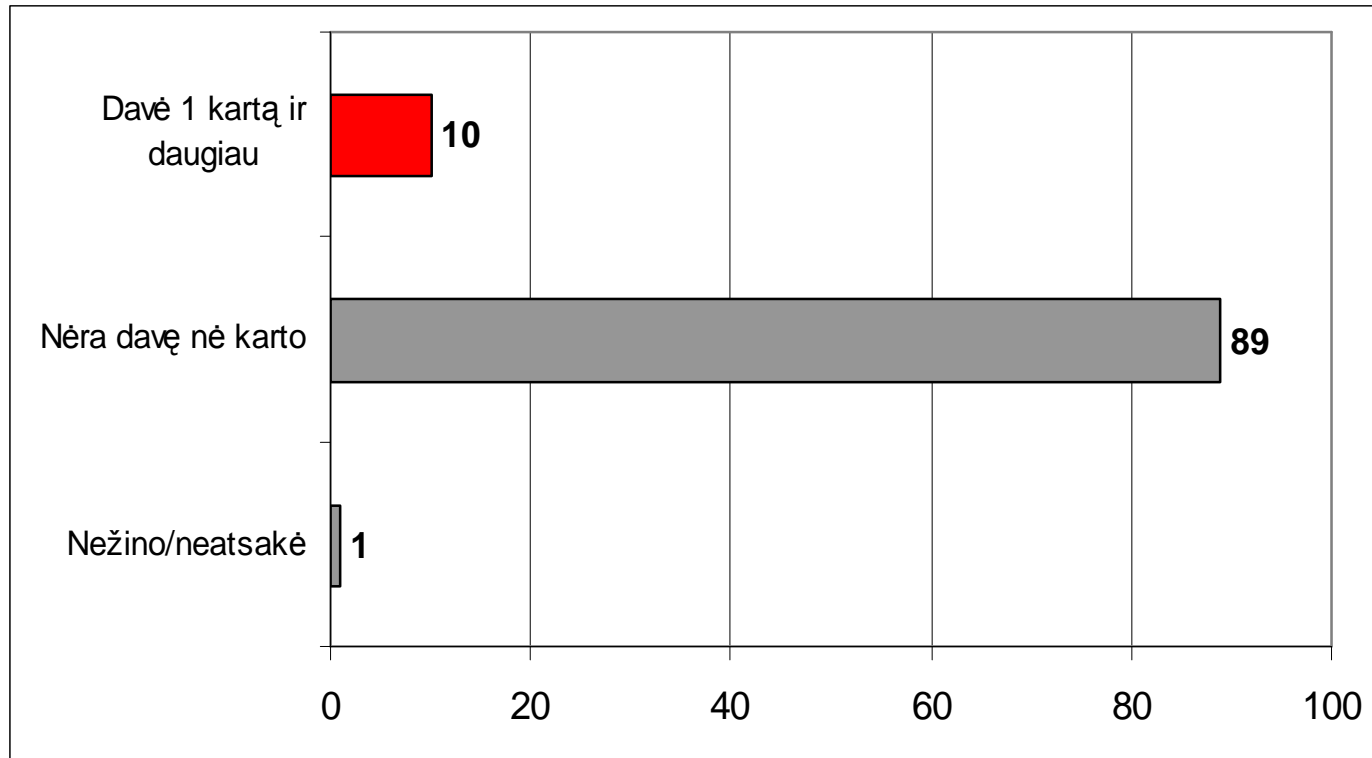
Respondentų buvo klausama, kiek, jų žiniomis, yra paplitus kyšininkavimo praktika siekiant įtakoti valdžios sprendimus

Daugiau nei pusė respondentų (52%) patvirtino kyšininkavimo praktiką miškų sektoriuje

Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį ir į tai, kad beveik ketvirtadalis respondentų (27%) nuomonės šiuo klausimu neturi

Kyšio davimo dažnis (per paskutinius 3 metus)

% skaičiuoti nuo visų apklaustųjų (n=342)

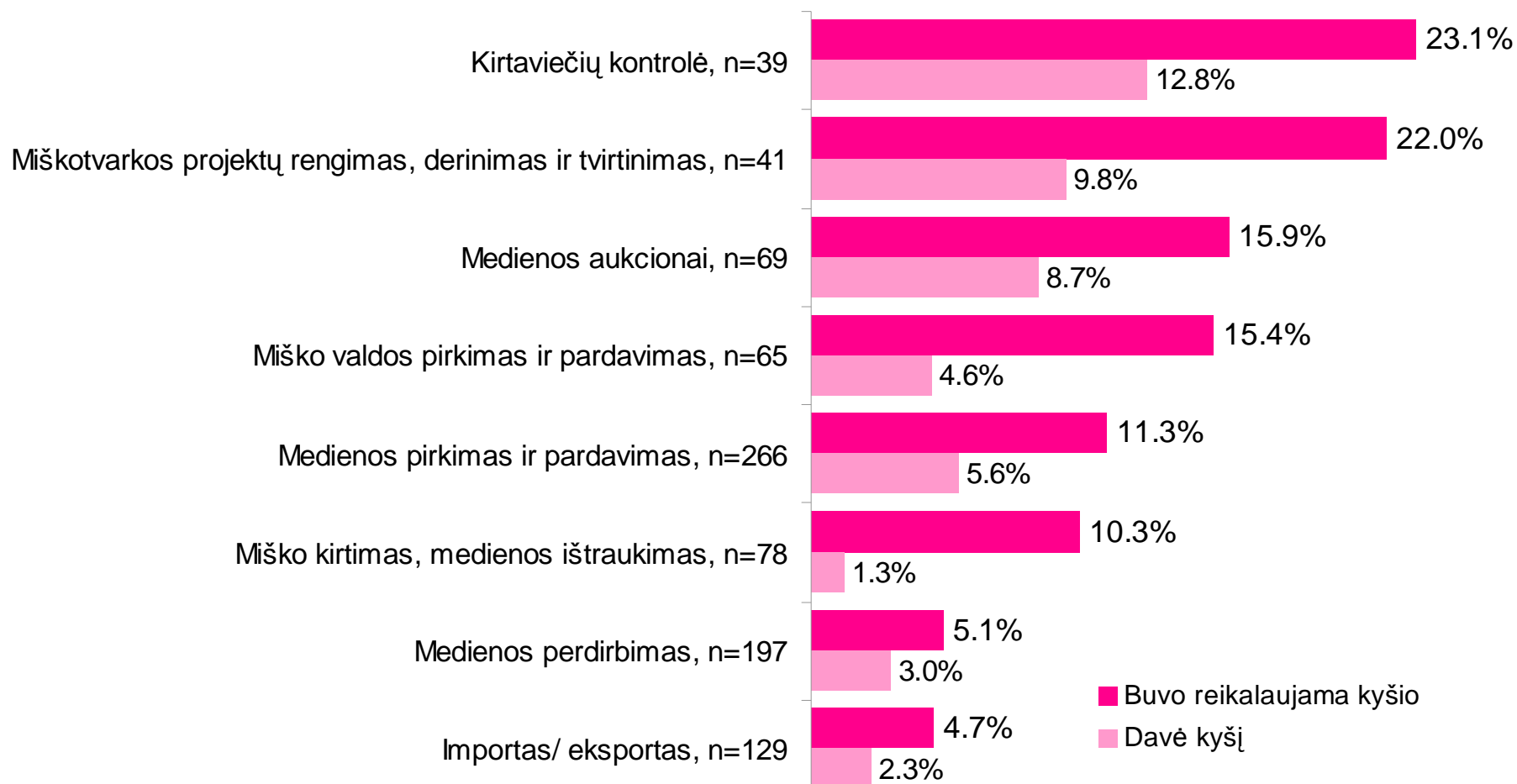
Didžioji dalis apklaustųjų (89%) nurodė, jog per paskutinius 3 metus jų įmonė/ įmonės atstovai nėra davę kyšio miškų sektorių atstovaujančių institucijų pareigūnams

Kyšius miškų sektoriaus institucijų pareigūnams per pastaruosius 3 metus yra davę 10% įmonių

Kyšio reikalavimo ir kyšio davimo dažniai konkrečiose procedūrose

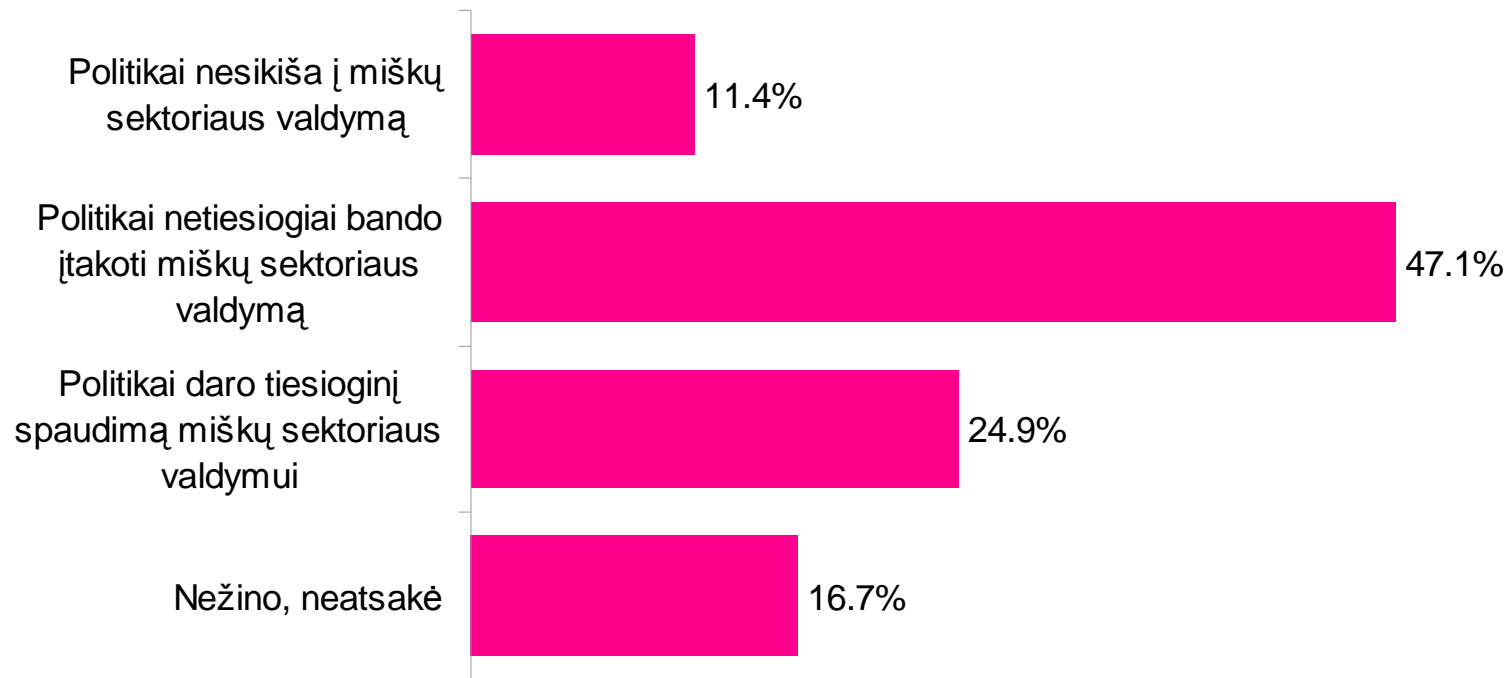
N - rodo respondentų skaičių, kuriems teko dalyvauti nurodytose procedūrose per paskutinius 3 metus. Skaičiai yra orientaciniai, nes N nėra didelis. % skaičiuoti nuo dalyvavusių atitinkamose procedūrose.

Kirtaviečių kontrolė, miškotvarkos projektų rengimas, derinimas ir tvirtinimas – tai procedūros, kuriose yra dažniau reikalaujama kyšio ir dažniau kyšis duodamas

Politikų įtakos vertinimas miškų sektoriaus valdymui

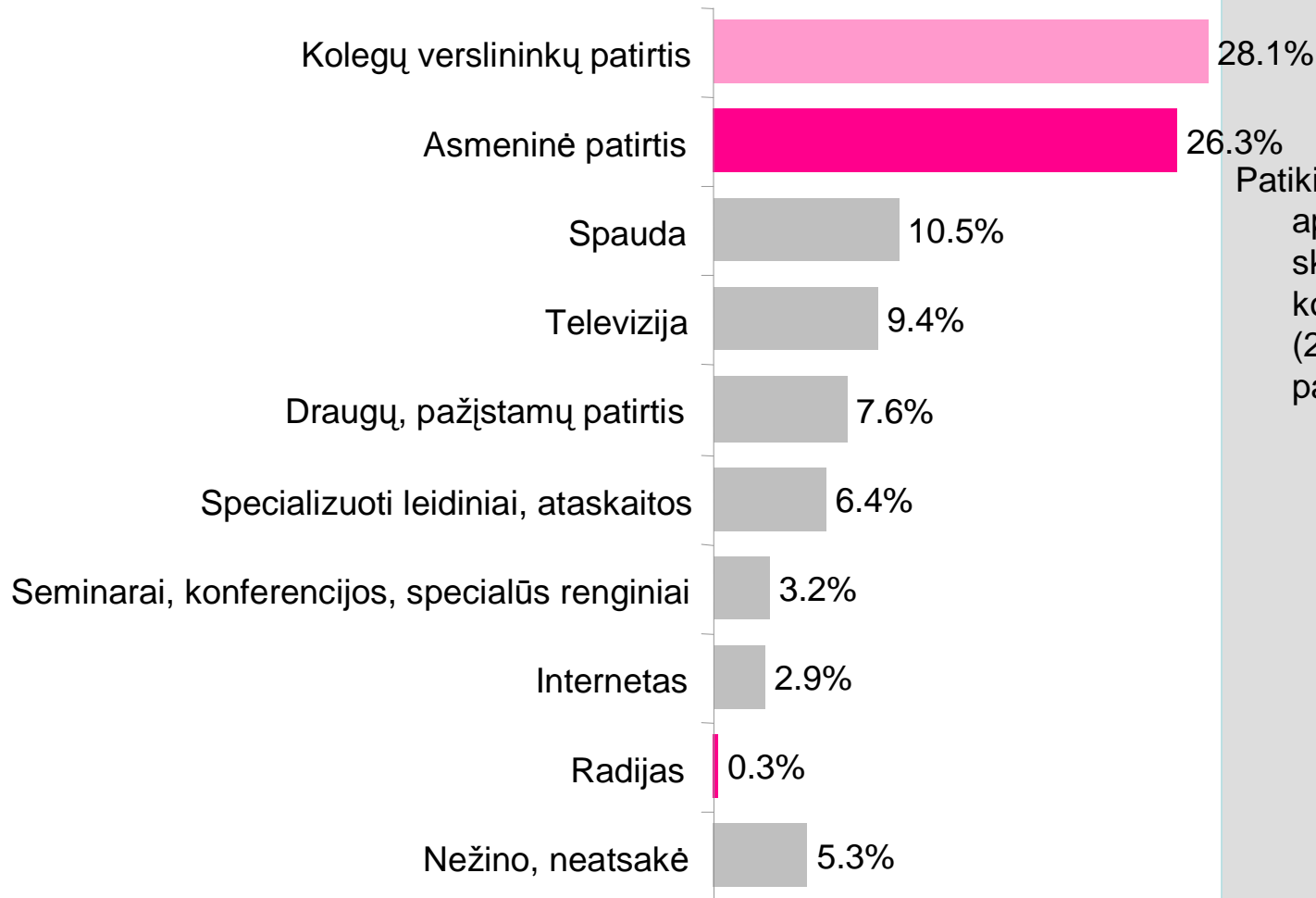
% skaičiuoti nuo visų apklaustųjų (n=342)

72% apklaustųjų teigė, jog politikai įtakoja miškų sektoriaus valdymą. 65% iš jų mano, jog politikai netiesiogiai bando įtakoti miškų sektoriaus valdymą, o 35% - jog politikai daro tiesioginį spaudimą miškų sektoriaus valdymui

Patikimiausi informacijos apie miškų sektoriaus skaidrumą šaltiniai

% skaičiuoti nuo visų apklaustųjų (n=342)

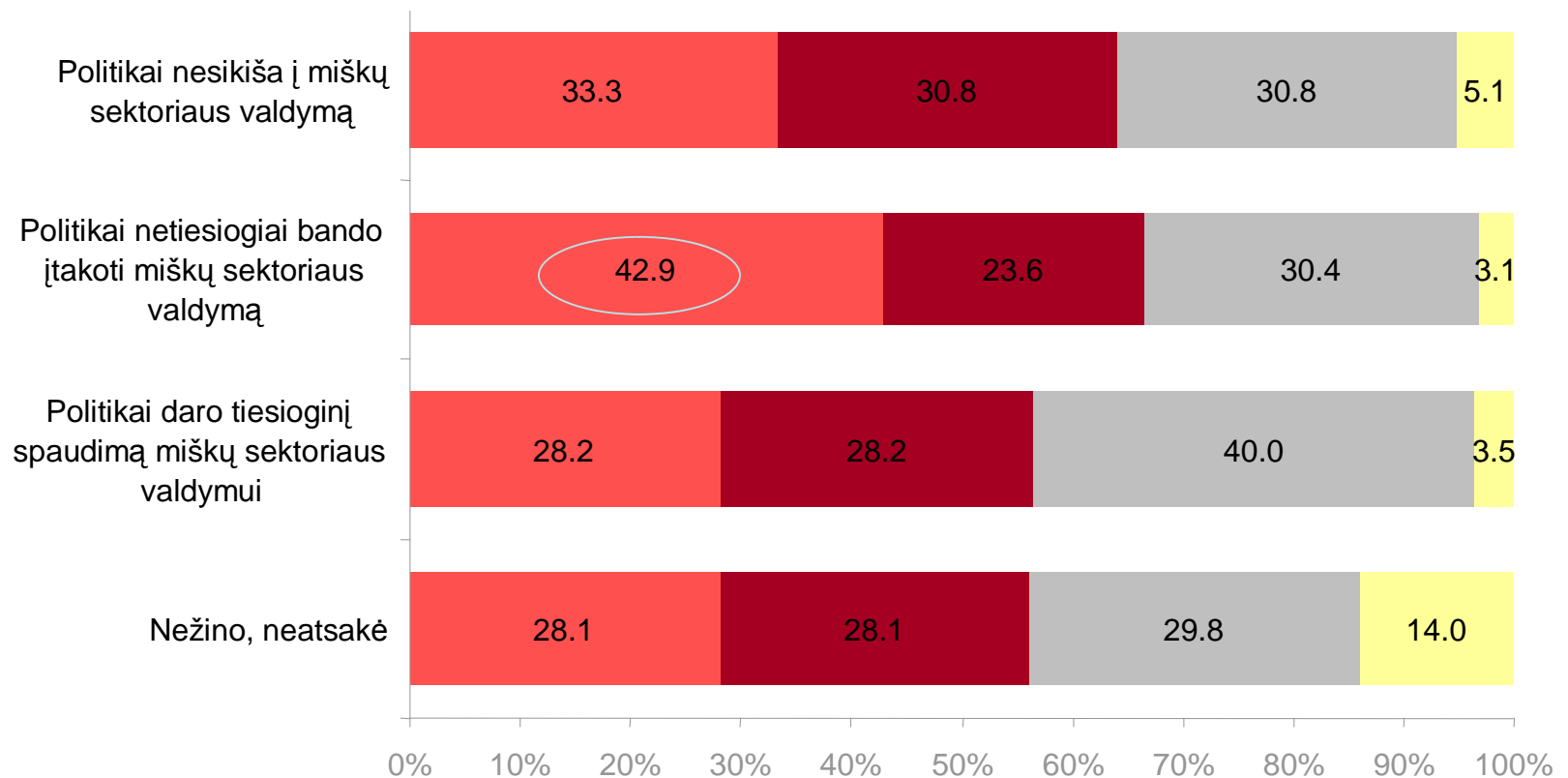

Patikimiausias informacijos, apie miškų sektoriaus skaidrumą, šaltinis yra kolegų verslininkų (28%) bei asmeninė patirtis (26%)

Patikimiausi informacijos apie miškų sektoriaus skaidrumą šaltiniai vs. politikų įtakos vertinimas miškų sektoriaus valdymui

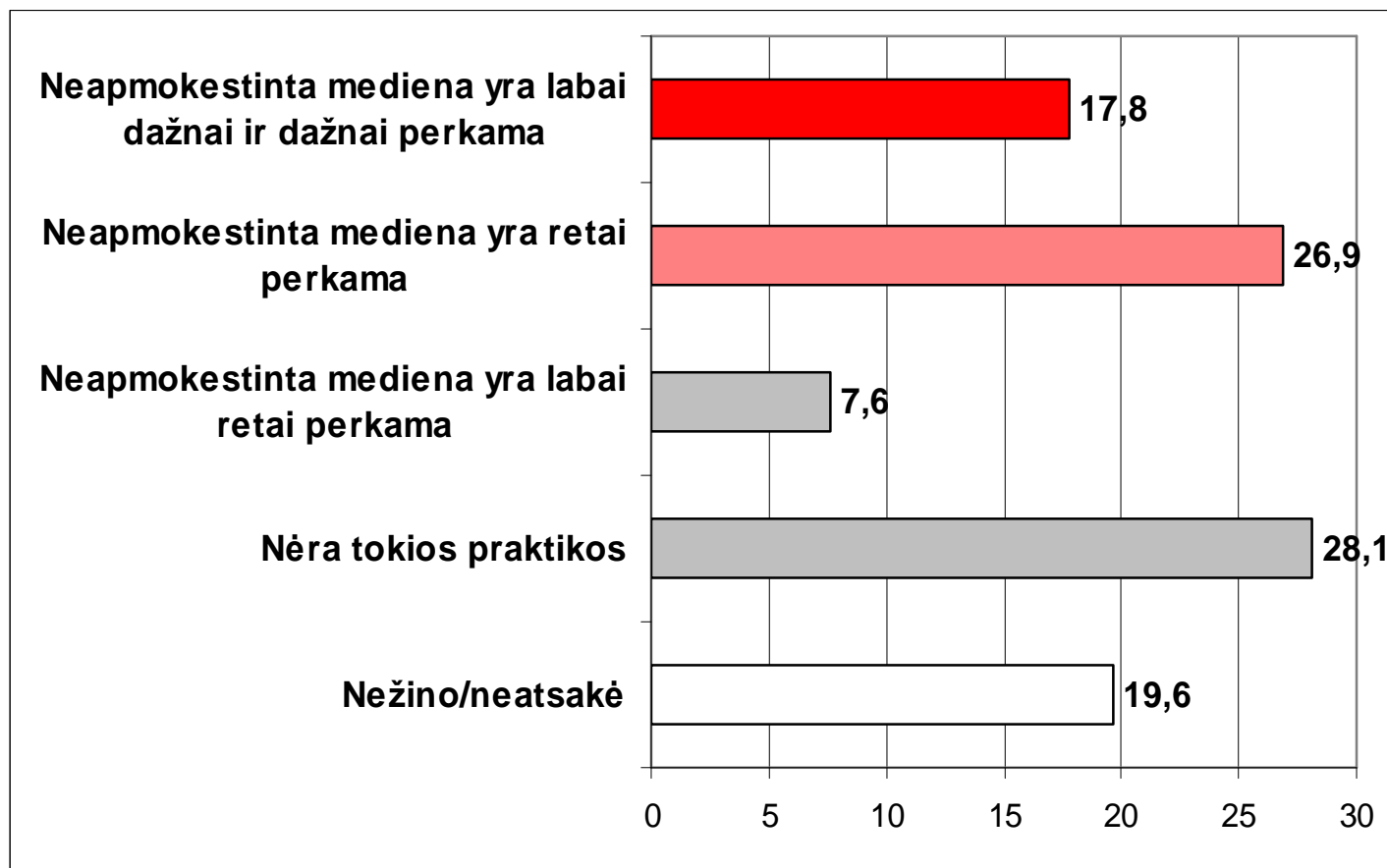
% skaičiuoti nuo visų apklaustųjų (n=342)

■ Kolegų verslininkų bei draugų, pažįstamų patirti ■ Asmeninė patirtis ■ Kiti informacijos šaltiniai ■ Nežino

Neapmokestintos medienos pirkimo paplitimo vertinimas

% skaičiuoti nuo visų apklaustųjų (n=342)

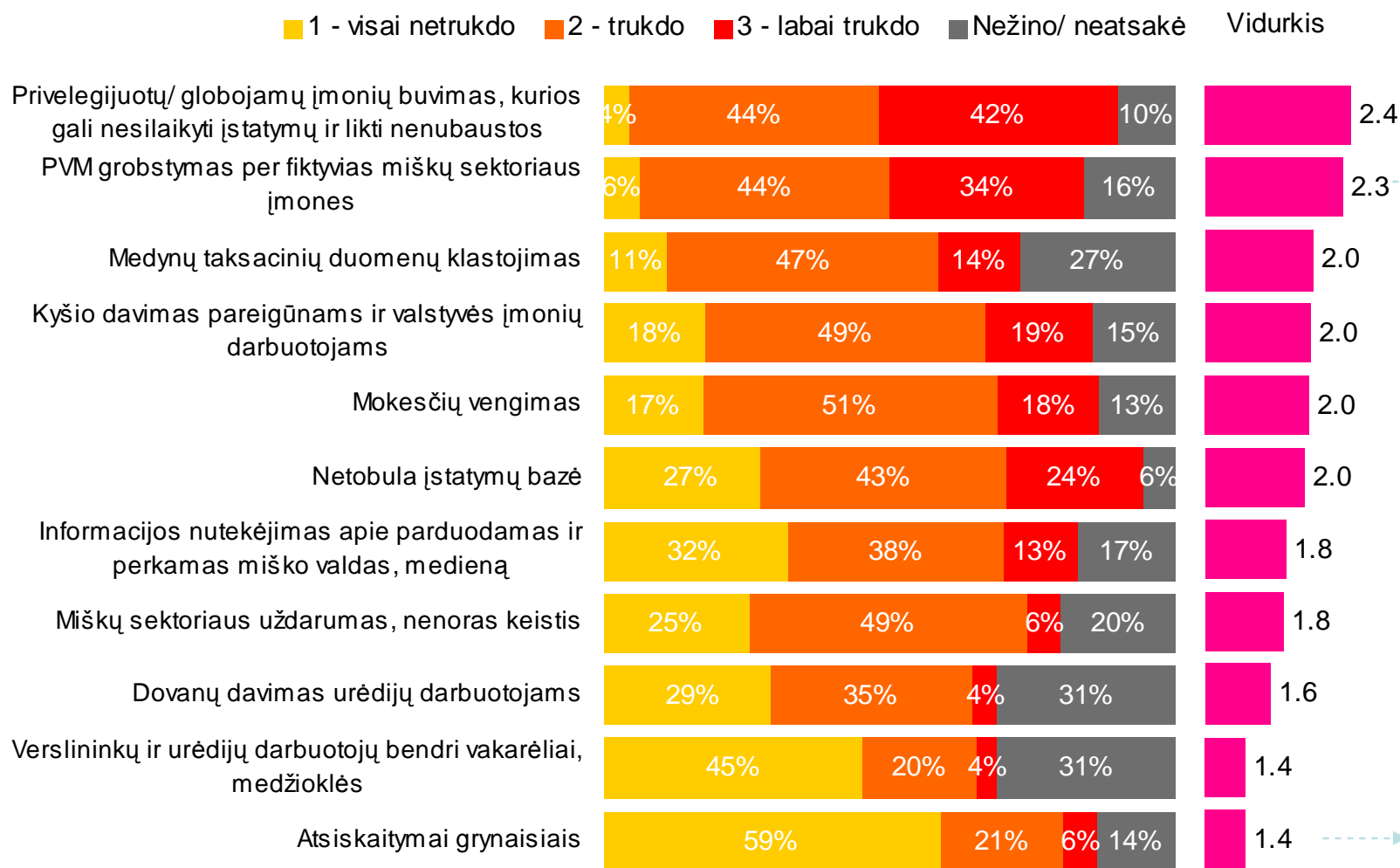
Respondentų buvo klausama, kiek, jų žiniomis, yra paplitusi praktika, kai įmonės perka neapmokestintą medieną

Daugiau nei pusė (52%) respondentų pripažino, kad tokia praktika yra. 18% respondentų nurodė, kad tokia praktika yra dažna

28% respondentų teigė, jog apskritai nėra neapmokestintos medienos pirkimo praktikos

Nuomonė apie tam tikrų verslo aspektų įtaką Lietuvos miškų sektoriaus vystymuisi

% skaičiuoti nuo visų apklaustųjų (n=342)

Dažniau medienos importu/ eksportu užsiimančios įmonės

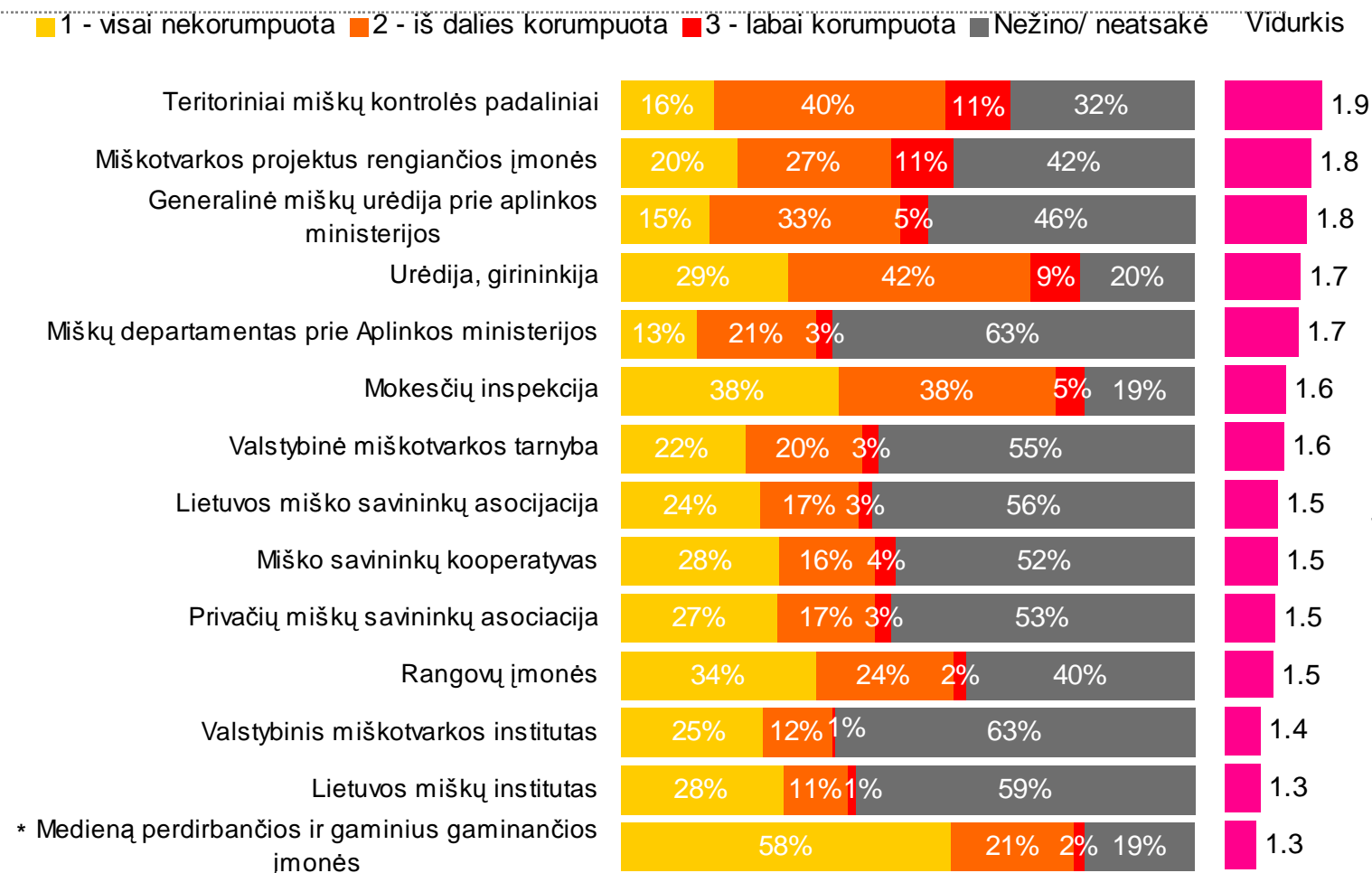
Dažniau didelės įmonės, turinčios 50 ir daugiau darbuotojų

Pastaba: vidurkiai skaičiuojami neįtraukiant nežinančiųjų atsakymų reikšmių

Respondentų nuomone, Lietuvos miškų sektoriaus vystymuisi labiausiai trukdo privilegijuotųjų, globojamųjų įmonių buvimas bei PVM grobstymas per fiktyvias įmones. Mažiausiai įtakos verslo vystymuisi turi verslininkų ir urėdijų darbuotojų bendri vakarėliai, medžioklės bei atsiskaitymas grynaisiais.

Nuomonė apie institucijų korumpuotumą

% skaičiuoti nuo visų apklaustųjų (n=342)

Pastaba: vidurkiai skaičiuojami neįtraukiant nežinančiųjų atsakymų reikšmių

Kalbant apie institucijų korumpuotumą, labiausiai korumpuotos, respondentų nuomone, institucijos yra teritoriniai miškų kontrolės padaliniai, miškotvarkos projektus rengiančios įmonės bei Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos.

Verta atkreipti dėmesį ir į tai, kad nemaža dalis respondentų apie daugelio institucijų korumpuotumą nuomonės neturėjo.

*69% visų apklaustų įmonių sudarė, įmonės užsiimančios medienos perdirbimu

Kokios priemonės padėtų sumažinti korupciją miškų sektoriuje

% skaičiuoti nuo visų respondentų (n=342)

Korupciją miškų sektoriuje, respondentų nuomone, padėtų sumažinti kontrolės padidinimas ir sugriežtinimas (18%), viešumas, skaidrumas (12%) bei įstatymų tobulinimas (11%)

TILS antikorupeciniai pasiūlymai

- **Viešumas** – atviresnis kalbėjimas apie miškų sektoriaus problemas.
- **Visuomeninė kontrolė** – piliečių įtraukimas į sektoriaus priežiūrą.
- Tikslesnė **korupcijos paplitimo diagnostika**, leidžianti pasiūlyti konkrečias antikorupecines priemones.

Dėkojame už dėmesį

Elektroninę tyrimo pristatymo versiją galite rasti interneto svetainėse:

www.glis.lt

www.transparency.lt